
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

דיני סייבר ישראליים ובינלאומיים - 62324

תאריך עדכון אחרון 13-08-2018

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: משפטים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): דבורה האוסן-כוריאל

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: Deborah@cyberregstrategies.com

שעות קבלה של רכז הקורס: לפי תיאום מראש עם המרצה

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

התחום המתפתח של דיני סייבר מתאפיין ע"י שינויים מהירים ומהותיים במערכת הנורמטיבית הבינלאומית והישראלית שחלה על מדינות, ארגונים ויחידים במרחב הסייבר. כמחצית מאוכלוסיית העולם נהנית כיום מגישה למרחב הסייבר ופועלת בו באופן שוטף. מדובר בתופעה אנושית חדשה, המניבה תוצאות חיוביות (למשל, בתחומי הבריאות, החינוך, והמשפט). יחד עם זאת, מתקיימות תופעות של ניצול לרעה של המרחב על ידי גורמים עוינים. פריצות סייבר, פשע מקוון, נזקה ופגיעות נוספות במשילות השוטפת והתקינה של מרחב הסייבר הפכו לדבר שבשגרה - והם מעוררים שאלות רבות סביב הנורמות המשפטיות החלות במרחב הסייבר, דרכי יישומן, ואכיפתן.

בקורס נעסוק בהסדרה המשפטית והרגולטורית של המרחב במציאות מורכבת זו. הקורס בוחן את תהליכי ההתפתחות של דיני הסייבר והסדרי המשילות (governance) השונים הקיימים בו: אמנות, מנגנוני התנהגות מוסכמת (conduct of codes) והסדרים אחרים. בנוסף, נבחן את ההתפתחויות במערכת המשפט הישראלית שחלות על הפעילות במרחב כעת. כמו כן, נבחן את יחסי הגומלין בין דיני הסייבר של ישראל והמערכת הנורמטיבית הבינלאומית שחלה במרחב. היבטים של יישום הנורמות המתפתחות במרחב ואכיפתן, הן במישור הבינלאומי והן במישור הישראלי, ילוו את ניתוח הסוגיות הנ"ל.

תכנית הקורס בנויה מארבע יחידות: (1) הסדרים משפטיים ורגולטוריים החלים במרחב במישור הבינלאומי והלאומי, (2) דיני סייבר בישראל, (3) המאזן במערכות משפט שונות בין זכויות הפרט במרחב לבין שיקולי ביטחון (למשל, בניטור מידע אישי על ידי רשויות המדינה) ו-(4) השפעתן של התפתחויות טכנולוגיות על מגמות משפטיות במרחב. במסגרת יחידות אלה, ננתח סוגיות מרכזיות והשלכותיהן, כגון מתקפות סייבר על תשתיות קריטיות; פריצת אתרים ומאגרי מידע, פשע וטרור מקוון; שימוש ביכולות האינטרנט על ידי גורמי טרור; ומנגנוני שיתוף פעולה בינלאומי לאכיפת דיני הסייבר. לקראת סיום הקורס יערך משפט מבוים בו ייבחנו הסוגיות העיקריות שנלמדו (10% מהציון הסופי).

מטרות הקורס:

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- להעניק למשתתפים הבנה של מושגי היסוד של הפעילות מדינתית והלא-מדינתית במרחב הסייבר
- להעניק הכרות עם המערכות הנורמטיביות העיקריות שחלות על הפעילות האמורה במישור הבינלאומי והישראלי
- להקנות למשתתפים מגוון כלים מקצועיים בהם יוכלו לעשות שימוש בפרקטיקה, לרבות יכולת ניתוח של התפתחויות שוטפות במרחב הסייבר בעלות השלכות משפטיות ורגולטוריות
- להטמיע בקרב המשתתפים את היכולת לזהות ולנתח את התפיסות האידיאולוגיות והמתודולוגיות השונות שחלות על הסדרת מרחב הסייבר; ובתוך כך, התפיסה הישראלית להסדרתו
- לנתח את החולשות שביישומם של דיני הסייבר הבינלאומיים והישראליים; לעודד חשיבה ביקורתית על דיני הסייבר ויישומם, הן במישור הגלובלי והן בישראל.

דרישות נוכחות (%) :

שיטת ההוראה בקורס :

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס :

שיעור 1 (14.10.18) - מרחב הסייבר כמרחב פעילות מדינתית ולא-מדינתית חדשה: היבטים משפטיים ראשוניים ומושגי יסוד
נק' עיקריות - הגדרת מרחב הסייבר, היכרות עם אתגרים נורמטיביים במרחב הסייבר, היקף וסוג השימוש באינטרנט, היכרות עם פעולות לוחמה במרחב הסייבר והתגובות להן

(א) *Cyber Law International of Nature The*, Vihul Liis and Schmitt .N Michael
Norms, in Anna-Maria Osula and Henry Roigas (eds.), *International Cyber Norms*,
CCDCOE, 2016

(ב) כתבה של מבט על הפריצה (לכאורה) של צפון קוריאה לשרתי סוני (הקישור לסרטון כאן)
(ג) *Project "Cyberwarfare Preventing to Approach Normative A"*, Nye Joseph
Syndicate, March 13, 2017

(ד) *Collateral Cyber Understanding*, Goldman Zachary ;Romanosky Sasha
Damage, 9 J. Nat'l Sec. L. & Pol'y 233 (2017)

(ו) (רשות) אסטרטגיית צה"ל, אוגוסט 2015 (איזכורי "סייבר", במיוחד עמ' 27, 28, 30)

(ז) אתר *Tracker Operations Cyber* של ה-*Relations Foreign on Council*

יחידה א': הסדרים משפטיים ורגולטוריים החלים במרחב במישור הבינלאומי והלאומי

שיעור 2 (21.10.18) - פיתוח הסדרים נורמטיביים במרחב במישור הבינלאומי והלאומי: מבט על נק' עיקריות - ריבוי שחקנים בתהליכים הנורמטיביים, גישות שונות (למדינות ובספרות) להסדרה נורמטיבית של מרחב הסייבר, יוזמות נורמטיביות רב-צדדיות להסדרת מרחב הסייבר.

(א) *Cyber International to Introduction*, Roigas Henry and Osula Maria-Anna
Norms, in Osula and Roigas (eds.), *International Cyber Norms*, CCDCOE, 2016, pp.
11-22

(ב) החלטת ממשלה 3611, "קידום היכולת הלאומית במרחב הקיברנטי", 7.8.2011

(ב) החלטת ממשלה ב/84, "אחריות להגנת תשתיות ממוחשבות במדינת ישראל", 19.12.2002

(ג) ד. האוסן-כוריאל, "דיני הטלקומוניקציה הבינלאומית ודיני סייבר בינלאומיים", מתוך רובי סייבל ויעל רונן (עורכים), משפט בינלאומי (מהדורה שלישית), נבו, 2016, עמ' 615-630.

(ד) *Global for Norms Constructing*, Hollis Duncan and Finnemore Martha
Cybersecurity, *The American Journal of International Law*, Vol. 110, No. 3 (July
2016), pp. 425- 479

-
- on Progress Enabling :Implementation to Articulation From ,Microsoft (ה)
Cybersecurity Norms, June 2016, The Need for a Digital Geneva Convention,
February 2017, and Establishing an International Cyberattack Attribution
Organization to Strengthen Trust Online
- (ו) (רשות) סרטון מכנס Kubo Dr by Juris Opinio on Silence and Norms Cyber -CyCon
Macak
שיעור 3 (28.10.18) - משילות באינטרנט
נק' עיקריות - האינטרנט כחלק ממרחב הסייבר, הגורמים המעורבים במשילות, התפתחויות בנושא,
המודל הנכון למשילות.
- (א) Dutton William in , "Governance Internet of Field Emerging The" ,DeNardis Laura
(ed.), The Oxford Handbook of Internet Studies, Oxford University Press, 2013, pp.
555-575.
- (ב) amended as ,Numbers and Names Assigned for Corporation Internet for Bylaws
27 July 2017
(ג) 2014 ,24 April ,Statement Multistakeholder NETmundial
- (ד) מהי משילות האינטרנט?, שחקנים מרכזיים באינטרנט, איגוד האינטרנט הישראלי
- (ה) and Free a Promote Can Europe How ,Hohmann Mirko and Benner Thorsten
Open Internet, Net Politics, June 27, 2018.
- (ו) (רשות) (ו) (רשות) Israel of State ,Proposal ,Israel of State
World Conference on International Telecommunications (WCIT-12) Dubai, 3-14
December 2012
- שיעור 4 (4.11.18) - הסדרים בין-מדינתיים נבחרים במרחב
נק' עיקריות - הסדרים בין-מדינתיים נבחרים במרחב שתומכים בהסדרתו המשפטי ובמשילות.
- (א) :Cooperation Regional via Cyberspace Secure a Towards" ,Radunovic Vladamir
Overview of the Main Diplomatic Instruments", DiploFoundation, 2017
- (ב) of Field the in Developments on Experts Governmental of Group the of Report
Information and Telecommunications in the Context of International Security,
A/70/174, 22.7.2015, pp. 6-14.
- (ג) for Conduct of Code International ,Organization Cooperation Shanghai
Information Security, 9 January 2015
- (ד) 22,35 ,1-6 Articles ,2001 ,185 ETS ,Cybercrime on Convention ,Europe of Council
- (ה) (רשות) Increasing ,Lukyanov Fyodor and ,Demidov Oleg ,Chernrnko Elena
International Cooperation in Cybersecurity and Adapting Cyber Norms, Council on
Foreign Relations, February 23, 2018

שיעור 5 (11.11.18) - ריבונות, סמכות שיפוט, עקרון בדיקת הנאותות (*diligence due*) ואחריות המדינה במרחב הסייבר: המדריך טאלין 2.0 (א')
נק' עיקריות - החלת המשפט הבינלאומי הקיים על פעילות מדינתית במרחב הסייבר - עקרונות היסוד

(א) Michael N. Schmitt, (ed.) *Applicable Law International the on 2.0 Manual Tallinn*, Cambridge, 2017, Rules 1-4 (pp. 11-27), Rule 6 (pp. 30-42) Rule 8 (pp. 51-54) and Rule 14 (pp. 84-87)

(ב) סרטון *2.0 Manual Tallinn the of Launch - Operations Cyber and Law International* Atlantic Council, February 8, 2017

(ג) רע"א Inc Facebook 5860/16 נ' אוהד בן חמו (31.5.2018).

(ד) Macak Kubo, "Law as States engaging-Re :Rules Cyber to Norms Cyber From", *30 Leiden Journal of International Law* 2017

שיעור 6 (18.11.18) - השימוש בכוח, הגנה עצמית ודיני המלחמה במרחב הסייבר: מדריך טאלין 2.0 (ב')

נק' עיקריות - החלת דיני מלחמה במרחב הסייבר

(א) *2.0 Manual Tallinn*, Rules 68-75 (pp. 328-356)

(ב) Kristen Eichensehr, "Law International the on Manual Tallinn The of Review", *108 American Journal of International Law* 585 (2014)

(ג) *Defense of Department US, Strategy Cyber, Sheet Fact and Website*, 2017. מב

(ד) Paul Rosenzweig, *Cyber Active Actor Private and Law International Defensive Measures*, 50 *Stan. J. Int'l L.* 103 (2014)

יחידה ב': דיני סייבר בישראל

שיעור 7 (25.11.18) - דיני סייבר ישראלים: התפתחות הדין הישראלי במרחב הסייבר
נק' עיקריות - בחינה ראשונית של ההסדרה של מרחב הסייבר בישראל; תזכיר חוק הגנת הסייבר ומערך הסייבר הלאומי

(א) D. Couriel-Housen, "Israel in Organization Security Cyber National", *CCDCOE*, 2017

(ב) החלטת ממשלה 3611, "קידום היכולת הלאומית במרחב הקיברניטי", 7.8.2011

(ג) החלטות ממשלה 2443 "קידום אסדרה לאומית והובלה ממשלתית בהגנת סייבר" ו-2444 "קידום ההיערכות הלאומית להגנת הסייבר", 15.2.2015

(ד) תזכיר חוק הגנת הסייבר ומערך הסייבר הלאומי, התשע"ח-2018

(ה) (רשות) Chief Cyber National Outgoing: *Companies Israeli on Attacks Monthly 150*, *Jerusalem Post*, June 28, 2018.

(ו) (רשות) כיצד ישראל הפכה למעצמת הגנת סייבר? סרטון דוקומנטרי קצר של HBO

-
- שיעור 8 (2.12.18) - דיני סייבר ישראלים: הסדרת מקצועות הסייבר ותפיסת הרגולציה המגזרית (מרצה אורח - יובל שגב, מערך הסייבר הלאומי)
נק' עיקריות - התפיסה הרגולטורית המגזרית לצד הגדרת תשתיות חיוניות וההגנה עליהן בישראל
- (א) מדיניות אסדרת מקצועות הסייבר, מטה הסייבר הלאומי, 31.12.2015
- (ב) בנק ישראל, חוזר 361, "ניהול הגנת סייבר", מרץ 2015
- (ג) המפקח על שוק ההון, החזון הדיגיטלי וחוזר "ניהול סיכוני סייבר בגופים מוסדיים", אוגוסט 2016
- (ד) מטה הסייבר הלאומי, "מדיניות לאומית בנושא הפיקוח על ייצוא בתחום הסייבר", אפריל 2016
עדכון בדצמבר 2016
- (ה) (רשות) הרשות הלאומית להגנת הסייבר, "עקרונות הפעולה של המרכז הלאומי לסיוע בהתמודדות עם איומי סייבר", 2015
- (ו) (רשות) אלדר הבר וטל ז'רסקי, דרכי ההגנה על תשתיות חיוניות במרחב הסייבר בישראל, משפט וממשל, כרך י"ח, תשע"ז (2017)
- שיעור 9 (16.12.18) - דיני סייבר ישראלים: פשע מקוון וטרור מקוון
נק' עיקריות -חקיקה שנוגעת לפשע המקוון בישראל והיבטי אכיפתה; ישראל ואמנת בודפשט, הסדרת טרור מקוון בעולם ובהקשר של חוק המאבק בטרור - התשע"ו-2016
- (א) אסף הרדוף, הפשע המקוון, נבו, 2010, "מבוא" (עמ' 21-30)
- (ב) חוק המחשבים, תשנ"ה-1995
- (ג) חוק להסדרת ביטחון בגופים ציבוריים, תשנ"ח-1998
- (ד) חוק סמכויות לשם מניעת ביצוע עבירות באמצעות אתר אינטרנט, התשע"ז-2017
- (ה) רע"פ 8464-14, 8617-14, מדינת ישראל נ. ניר עזרא, 21.12.2015
- (ו) חיים ויסמונסקי חקירה פלילית במרחב הסייבר, נספח - רקע על ארכיטקטורת האינטרנט, בעמ' 337-339 (2015).
- (ז) חוק המאבק בטרור, התשע"ו - 2016 (סעיף 2, הגדרת "מעשה טרור")
- (ח) (רשות) Fidler David, "in Terrorism and Law Terrorism-Counter New s'Israel", NetPolitics, Aug 22, 2016
- (ט) (רשות) Gross Michael, Vashdi Dana and Canetti Daphna, "Cyberterrorism: its effects on psychological well-being, public confidence and political attitudes,

- Journal of Cybersecurity, Volume 3, Issue 1, March 2017.*
יחידה ג': המאזן בין שיקולי בטחון לבין זכויות הפרט במרחב
שיעור 10 (23.12.18) - בטחון סייבר במישור הגלובלי והלאומי בעידן הפוסט-סנדן; והסדרת זכויות
הפרט והמדיה חברתית במרחב הישראלי
נק' עיקריות - הצורך באיזון בין סמכויות המדינה לצרכי בטחון ובין זכויות הפרט במרחב; היבטים
משפטיים של ניטור אזרחים ע"י הממשלה; מהי "המדינה האלגוריתמית"?
(א) Snowden Edward, "Internet the Back Take We How s'Here", TEDTalks (video), March 2014
(ב) al et Abelson Harold, "Requiring by Insecurity Mandating :Doormats Under Keys", *Journal of Cybersecurity*,
Government Access to All Data and Communications", 2015, pp. 1-4 (until "Findings...")
(ג) Cohn Cindy, "Internet About Evidence Provide to Government Orders Judge", *Electronic Frontier Foundation*, May 23, 2017
(ד) תזכיר חוק הסרת תוכן המהווה עבירה מרשת האינטרנט, התשע"ו-2016 ("חוק הפייסבוק")
(ה) דו"ח בסימוכין 34/60/HRC/A של דווח האו"ם על הזכות לפרטיות בנושא מעקב ממשלתי למול
הזכות לפרטיות.
(ו) (רשות) ראיון של ג'ון אוליבר עם אדוארד סנואדן, החל מדקה 14:08 בסרטון. תחילתו של הסרטון
גם היא מעניינת ונוגעת במעקב ממשלתי אחר אזרחים.
(ז) (רשות) Penney Jonathon, "effects chilling and ,regulation ,surveillance Internet", *Internet Policy Review*, 26 May 2017
online: a comparative case study",
שיעור 11 (30.12.18) - הגנת מידע אישי כמרכיב בהגנת סייבר (מרצה אורחת: גב' מירית שרעבי,
משרד המשפטים)
נק' עיקריות - הסדרי הגנת מידע פרטי באיחוד האירופי וישראל
(א) 12-23 and 1-4 Articles ,2016 ,27 April ,Regulation Protection Data General EU
(ב) Case ,(Summary) Judgement ,Commissioner Protection Data .v Schrems
C-362/14, European Court of Human Rights, 6 October 2015
(ג) רמו"ט, "נציבות האיחוד האירופי אישרה מסגרת חדשה להעברת מידע אישי מאירופה", 3
בפברואר 2016
(ד) תקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע), התשע"ז 2017, סעיפים 1-3, 13, 14, תוספת ראשונה
(ה) Reardon Marguerite, "court in you against testify can Fitbit and Alexa Your", CNET (April 5, 2018)
יחידה ד': השפעתן של התפתחויות טכנולוגיות על מגמות משפטיות במרחב
שיעור 12 (6.1.19) - משפט מבויס כיתתי (10% מהציון הסופי)
חומר נוסף יחולק לקראת המשפט המבויס
(א) Offord Catherine, "Cybersecurity" in Compromised Data Account MyHeritage

---

Incident", *The Scientist* (June 6, 2018)

(ב) *Deloitte, Security Cyber & Blockchain*, https://www2.com.deloitte.com/content/dam/Deloitte/ie/Documents/Technology/IE_C_BlockchainandCyberPOV_0417.pdf.

שיעור 13 (13.1.19) - מגמות בפיתוח דיני הסייבר במישור הבינלאומי והישראלי
נק' עיקריות - טכנולוגיות חדשות והשפעתן על מגמות רגולטוריות

(א) *Kerr Jackie and Lin Herbert*, *Warfare Influence/Information Enabled-Cyber On*, and *Manipulation* (August 2017 version),

(ב) *al et Shackelford Scott*, *Be Elections Should :Hack to Harder Democracy Making*, *Classified as 'Critical Infrastructure'?*, 50 *University of Michigan Journal of Law Reform*, Vol. 3, 2017

(ד) *PaxAmericana*, *Space Without Day A*

(ה) (רשות) *Law International of Society American*, *"Cybersecurity Strengthening"*, (video), July 17, 2017

(ו) *Newman Hay Lily*, *Hype the Through Fight Can It If - Cybersecurity Help Can AI*, *WIRED*, April 29, 2018.

חומר חובה לקריאה:

שיעור 1 (14.10.18) - מרחב הסייבר כמרחב פעילות מדינתית ולא-מדינתית חדשה: היבטים משפטיים ראשוניים ומושגי יסוד

נק' עיקריות - הגדרת מרחב הסייבר, היכרות עם אתגרים נורמטיביים במרחב הסייבר, היקף וסוג השימוש באינטרנט, היכרות עם פעולות לוחמה במרחב הסייבר והתגובות להן

(א) *N Michael*, *Vihul Liis and Schmitt*, *Cyber Law International of Nature The*, *Norms*, in *Anna-Maria Osula and Henry Roigas (eds.)*, *International Cyber Norms*, CCDCOE, 2016

(ב) כתבה של מבט על הפריצה (לכאורה) של צפון קוריאה לשרתי סוני (הקישור לסרטון כאן)
(ג) *Nye Joseph*, *Project "Cyberwarfare Preventing to Approach Normative A"*, *Syndicate*, March 13, 2017

(ד) (רשות) *Goldman Zachary ;Romanosky Sasha*, *Collateral Cyber Understanding*, *Damage*, 9 *J. Nat'l Sec. L. & Pol'y* 233 (2017)

(ו) (רשות) *אסטרטגיית צה"ל*, אוגוסט 2015 (איזכורי "סייבר", במיוחד עמ' 27, 28, 30)

(ז) אתר *Tracker Operations Cyber* של ה-*Relations Foreign on Council*

יחידה א': הסדרים משפטיים ורגולטוריים החלים במרחב במישור הבינלאומי והלאומי

שיעור 2 (21.10.18) - פיתוח הסדרים נורמטיביים במרחב במישור הבינלאומי והלאומי: מבט על נק' עיקריות - ריבוי שחקנים בתהליכים הנורמטיביים, גישות שונות (למדינות ובספרות) להסדרה

נורמטיבית של מרחב הסייבר, יוזמות נורמטיביות רב-צדדיות להסדרת מרחב הסייבר.

(א) *Cyber International to Introduction*, Roigas Henry and Osula Maria-Anna, "Norms", in Osula and Roigas (eds.), *International Cyber Norms*, CCDCOE, 2016, pp. 11-22

(ב) החלטת ממשלה 3611, "קידום היכולת הלאומית במרחב הקיברניטי", 7.8.2011

(ב) החלטת ממשלה ב/84, "אחריות להגנת תשתיות ממוחשבות במדינת ישראל", 19.12.2002

(ג) ד. האוסן-כוריאל, "דיני הטלקומוניקציה הבינלאומית ודיני סייבר בינלאומיים", מתוך רובי סייבל ויעל רונן (עורכים), משפט בינלאומי (מהדורה שלישית), נבו, 2016, עמ' 615-630.

(ד) *Global for Norms Constructing*, Hollis Duncan and Finnemore Martha, "Cybersecurity", *The American Journal of International Law*, Vol. 110, No. 3 (July 2016), pp. 425-479

(ה) *on Progress Enabling :Implementation to Articulation From*, Microsoft, *Cybersecurity Norms, June 2016, The Need for a Digital Geneva Convention, February 2017, and Establishing an International Cyberattack Attribution Organization to Strengthen Trust Online*

(ו) (רשות) סרטון מכנס *Kubo Dr by Juris Opinio on Silence and Norms Cyber -CyCon* Macak

שיעור 3 (28.10.18) - משילות באינטרנט

נק' עיקריות - האינטרנט כחלק ממרחב הסייבר, הגורמים המעורבים במשילות, התפתחויות בנושא, המודל הנכון למשילות.

(א) *Dutton William in "Governance Internet of Field Emerging The"*, DeNardis Laura (ed.), *The Oxford Handbook of Internet Studies*, Oxford University Press, 2013, pp. 555-575.

(ב) *amended as ,Numbers and Names Assigned for Corporation Internet for Bylaws* 27 July 2017

(ג) *Statement Multistakeholder NETmundial* 2014 ,24 April

(ד) מהי משילות האינטרנט?, שחקנים מרכזיים באינטרנט, איגוד האינטרנט הישראלי

(ה) *and Free a Promote Can Europe How*, Hohmann Mirko and Benner Thorsten, *Open Internet, Net Politics*, June 27, 2018.

(ו) (רשות) *Israel of State*, *Proposal for the Work the of Conference*, *1.Rev ,Doc .E-28*, *World Conference on International Telecommunications (WCIT-12) Dubai*, 3-14 December 2012

שיעור 4 (4.11.18) - הסדרים בין-מדינתיים נבחרים במרחב

נק' עיקריות - הסדרים בין-מדינתיים נבחרים במרחב שתומכים בהסדרתו המשפטי ובמשילות.

(א) *Cooperation Regional via Cyberspace Secure a Towards*, Radunovic Vladamir, *Overview of the Main Diplomatic Instruments*, DiploFoundation, 2017

(ב) *of Field the in Developments on Experts Governmental of Group the of Report*
Information and Telecommunications in the Context of International Security,
A/70/174, 22.7.2015, pp. 6-14.

(ג) *for Conduct of Code International ,Organization Cooperation Shanghai*
Information Security, 9 January 2015

(ד) *22,35 ,1-6 Articles ,2001 ,185 ETS ,Cybercrime on Convention ,Europe of Council*

(ה) (רשות) *Increasing ,Lukyanov Fyodor and ,Demidov Oleg ,Chernrnko Elena*
International Cooperation in Cybersecurity and Adapting Cyber Norms, Council on
Foreign Relations, February 23, 2018

שיעור 5 (11.11.18) - ריבונות, סמכות שיפוט, עקרון בדיקת הנאותות (*diligence due*) ואחריות
המדינה במרחב הסייבר: המדריך טאלין 2.0 (א')
נק' עיקריות - החלת המשפט הבינלאומי הקיים על פעילות מדינתית במרחב הסייבר - עקרונות היסוד

(א) *Applicable Law International the on 2.0 Manual Tallinn ,(ed) Schmitt .N Michael*
to State Activity in Cyberspace, Cambridge, 2017, Rules 1-4 (pp. 11-27), Rule 6 (pp.
30-42) Rule 8 (pp. 51-54) and Rule 14 (pp. 84-87)

(ב) סרטון *2.0 Manual Tallinn the of Launch - Operations Cyber and Law International*
Atlantic Council, February 8, 2017

(ג) רע"א 5860/16 *Inc Facebook* נ' אוהד בן חמו (31.5.2018).

(ד) *Law as States engaging-Re :Rules Cyber to Norms Cyber From” ,Macak Kubo*
makers”, 30 *Leiden Journal of International Law* 2017

שיעור 6 (18.11.18) - השימוש בכוח, הגנה עצמית ודיני המלחמה במרחב הסייבר: מדריך טאלין 2.0
(ב')

נק' עיקריות - החלת דיני מלחמה במרחב הסייבר

(א) *2.0 Manual Tallinn* Rules 68-75 (pp. 328-356)

(ב) *Law International the on Manual Tallinn The of Review” ,Eichensehr Kristen*
Applicable to Cyber Warfare”(Michael N. Schmitt ed., 2013)”, 108 American Journal
of International Law 585 (2014)

(ג) *Sheet Fact and Website ,Strategy Cyber ,Defense of Department US* 2017. מב

(ד) (רשות) *Cyber Active Actor Private and Law International ,Rosenzewig Paul*
Defensive Measures, 50 Stan. J. Int'l L. 103 (2014)

יחידה ב': דיני סייבר בישראל

שיעור 7 (25.11.18) - דיני סייבר ישראלים: התפתחות הדין הישראלי במרחב הסייבר
נק' עיקריות - בחינה ראשונית של ההסדרה של מרחב הסייבר בישראל; תזכיר חוק הגנת הסייבר
ומערך הסייבר הלאומי

(א) *CCDCOE, "Israel in Organization Security Cyber National", Couriel-Housen .D 2017*

(ב) החלטת ממשלה 3611, "קידום היכולת הלאומית במרחב הקיברניטי", 7.8.2011

(ג) החלטות ממשלה 2443 "קידום אסדרה לאומית והובלה ממשלתית בהגנת סייבר" ו-2444 "קידום ההיערכות הלאומית להגנת הסייבר", 15.2.2015

(ד) תזכיר חוק הגנת הסייבר ומערך הסייבר הלאומי, התשע"ח-2018

(ה) (רשות) *Chief Cyber National Outgoing: Companies Israeli on Attacks Monthly 150, Jerusalem Post, June 28, 2018.*

(ו) (רשות) כיצד ישראל הפכה למעצמת הגנת סייבר? סרטון דוקומנטרי קצר של HBO

שיעור 8 (2.12.18) - דיני סייבר ישראליים: הסדרת מקצועות הסייבר ותפיסת הרגולציה המגזרית (מרצה אורח - יובל שגב, מערך הסייבר הלאומי)
נק' עיקריות - התפיסה הרגולטורית המגזרית לצד הגדרת תשתיות חיוניות וההגנה עליהן בישראל

(א) מדיניות אסדרת מקצועות הסייבר, מטה הסייבר הלאומי, 31.12.2015

(ב) בנק ישראל, חוזר 361, "ניהול הגנת סייבר", מרץ 2015

(ג) המפקח על שוק ההון, החזון הדיגיטלי וחוזר "ניהול סיכוני סייבר בגופים מוסדיים", אוגוסט 2016

(ד) מטה הסייבר הלאומי, "מדיניות לאומית בנושא הפיקוח על ייצוא בתחום הסייבר", אפריל 2016
עדכון בדצמבר 2016

(ה) (רשות) הרשות הלאומית להגנת הסייבר, "עקרונות הפעולה של המרכז הלאומי לסיוע בהתמודדות עם איומי סייבר", 2015

(ו) (רשות) אלדר הבר וטל ז'רסקי, דרכי ההגנה על תשתיות חיוניות במרחב הסייבר בישראל, משפט וממשל, כרך י"ח, תשע"ז (2017)

שיעור 9 (16.12.18) - דיני סייבר ישראליים: פשע מקוון וטרור מקוון
נק' עיקריות - חקיקה שנוגעת לפשע המקוון בישראל והיבטי אכיפתה; ישראל ואמנת בודפשט, הסדרת טרור מקוון בעולם ובהקשר של חוק המאבק בטרור - התשע"ו-2016

(א) אסף הרדוף, הפשע המקוון, נבו, 2010, "מבוא" (עמ' 21-30)

(ב) חוק המחשבים, תשנ"ה-1995

(ג) חוק להסדרת ביטחון בגופים ציבוריים, תשנ"ח-1998

(ד) חוק סמכויות לשם מניעת ביצוע עבירות באמצעות אתר אינטרנט, התשע"ז-2017

(ה) רע"פ 8464-14, 8617-14, מדינת ישראל נ. ניר עזרא, 21.12.2015

(ו) חיים ויסמונסקי חקירה פלילית במרחב הסייבר, נספח - רקע על ארכיטקטורת האינטרנט, בעמ' 337-339 (2015).

(ז) חוק המאבק בטרור, התשע"ו - 2016 (סעיף 2, הגדרת "מעשה טרור")

(ח) (רשות) Fidler David, "in Terrorism and Law Terrorism-Counter New s'Israel", NetPolitics, Aug 22, 2016

(ט) (רשות) Gross Michael, Vashdi Dana and Canetti Daphna, "Cyberterrorism: its effects on psychological well-being, public confidence and political attitudes", *Journal of Cybersecurity*, Volume 3, Issue 1, March 2017.

יחידה ג': המאזן בין שיקולי בטחון לבין זכויות הפרט במרחב שיעור 10 (23.12.18) - בטחון סייבר במישור הגלובלי והלאומי בעידן הפוסט-סנודן; והסדרת זכויות הפרט והמדיה חברתית במרחב הישראלי

נק' עיקריות - הצורך באיזון בין סמכויות המדינה לצרכי בטחון ובין זכויות הפרט במרחב; היבטים משפטיים של ניטור אזרחים ע"י הממשלה; מהי "המדינה האלגוריתמית"?
(א) Snowden Edward, "Internet the Back Take We How s'Here", TEDTalks (video), March 2014

(ב) al et Abelson Harold, "Requiring by Insecurity Mandating :Doormats Under Keys", *Journal of Cybersecurity*, Government Access to All Data and Communications", 2015, pp. 1-4 (until "Findings...")

(ג) Cohn Cindy, "Internet About Evidence Provide to Government Orders Judge", *Electronic Frontier Foundation*, May 23, 2017

(ד) תזכיר חוק הסרת תוכן המהווה עבירה מרשת האינטרנט, התשע"ו-2016 ("חוק הפייסבוק")

(ה) דו"ח בסימוכין 34/60/HRC/A של דווח האו"ם על הזכות לפרטיות בנושא מעקב ממשלתי למול הזכות לפרטיות.

(ו) (רשות) ראיון של ג'ון אוליבר עם אדוארד סנואדן, החל מדקה 14:08 בסרטון. תחילתו של הסרטון גם היא מעניינת ונוגעת במעקב ממשלתי אחר אזרחים.

(ז) (רשות) Penney Jonathon, "effects chilling and ,regulation ,surveillance Internet", *Internet Policy Review*, 26 May 2017 online: a comparative case study",

שיעור 11 (30.12.18) - הגנת מידע אישי כמרכיב בהגנת סייבר (מרצה אורחת: גב' מירית שרעבי, משרד המשפטים)
נק' עיקריות - הסדרי הגנת מידע פרטי באיחוד האירופי וישראל

(א) Regulation Protection Data General EU, 27 April, 2016, 12-23 and 1-4 Articles

---

Case , (Summary) Judgement , Commissioner Protection Data .v Schrems (ב)
C-362/14, European Court of Human Rights, 6 October 2015

(ג) רמו"ט, "נציבות האיחוד האירופי אישרה מסגרת חדשה להעברת מידע אישי מאירופה", 3
בפברואר 2016

(ד) תקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע), התשע"ז 2017, סעיפים 1-3, 13, 14, תוספת ראשונה

(ה) CNET , court in you against testify can Fitbit and Alexa Your , Reardon Marguerite
(April 5, 2018)

יחידה ד': השפעתן של התפתחויות טכנולוגיות על מגמות משפטיות במרחב
שיעור 12 (6.1.19) - משפט מבויס כיתתי (10% מהציון הסופי)
חומר נוסף יחולק לקראת המשפט המבויס

(א) "Cybersecurity" in Compromised Data Account MyHeritage , Offord Catherine
Incident", The Scientist (June 6, 2018)

(ב) c/com.deloitte.www2//:https Discuss s'Let .Security Cyber & Blockchain , Deloitte,
ontent/dam/Deloitte/ie/Documents/Technology/IE_C_BlockchainandCyberPOV_0417.
pdf.

שיעור 13 (13.1.19) - מגמות בפיתוח דיני הסייבר במישור הבינלאומי והישראלי
נק' עיקריות - טכנולוגיות חדשות והשפעתן על מגמות רגולטוריות

(א) Warfare Influence/Information Enabled-Cyber On , Kerr Jackie and Lin Herbert
and Manipulation (August 2017 version),

(ב) Be Elections Should :Hack to Harder Democracy Making" , al et Shackelford Scott
Classified as 'Critical Infrastructure'?", 50 University of Michigan Journal of Law
Reform, Vol. 3, 2017

(ד) PaxAmericana , Space Without Day A

(ה) "Cybersecurity Strengthening" , Law International of Society American
(video), July 17, 2017

(ו) ,Hype the Through Fight Can It If - Cybersecurity Help Can AI , Newman Hay Lily
WIRED, April 29, 2018.

חומר לקריאה נוספת:

אתרי אינטרנט נבחרים:

§ Electronic Frontier Foundation

§ European Union Agency for Network and Information Security (ENISA)

§ EU Data Protection Board

§ UN Special Rapporteur on the right to privacy

§ FBI Cybercrime

§ International Telecommunication Union - Cybersecurity

§ Israel National Cyber Event Readiness Team - CERT-IL

---

§ מטה הסייבר הלאומי
§ הרשות הלאומית להגנת הסייבר
§ NATO Cooperative Cyber Defence Center of Excellence
§ NETmundial
§ OECD - Information security and privacy
§ US Department of Homeland Security - Cybersecurity Division

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 90 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 10 %
משפט מבויים

מידע נוסף / הערות: